

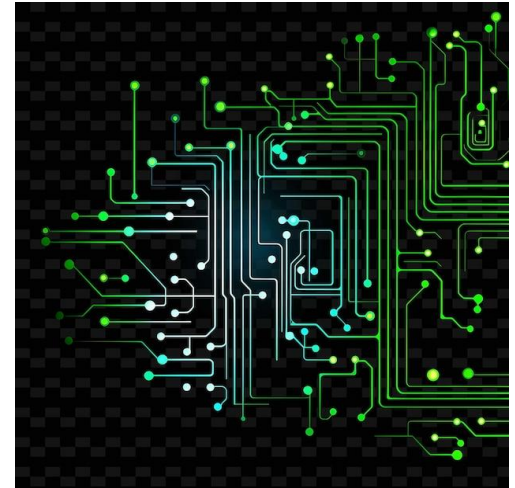
AI Vad är det?

Vad innebär egentligen Artificiell Intelligens?

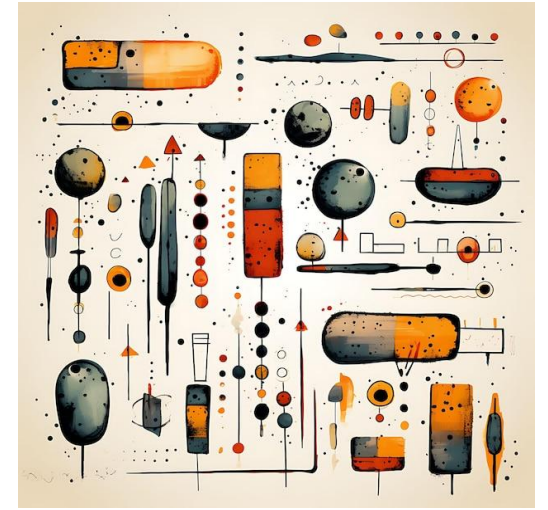
Vad är artificiell intelligens (AI)?

- Artificiell intelligens, eller AI, är ett samlingsnamn för teknologier som gör det möjligt för datorer att utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens. Det kan handla om att förstå språk, känna igen bilder, fatta beslut eller lära sig av erfarenheter.
- 🧠 Grundprincipen bakom AI
- AI bygger på att skapa system som kan:
- **Bearbeta information** (som text, ljud, video eller bild)
- **Identifiera mönster** i stora datamängder
- **Fatta beslut** baserat på dessa mönster
- **Lära sig och förbättras** över tid – ofta genom något som kallas *maskininlärning*

Viktiga begrepp att känna till

Begrepp

- **Maskininlärning**
- **Neurala nätverk**
- **Algoritm**
- **Generativ AI**

Förklaring

AI som tränas på data för att själv hitta mönster och förbättra sina resultat

Inspirerade av hjärnans struktur – används för att känna igen komplexa mönster

En uppsättning instruktioner som talar om för datorn hur den ska lösa ett problem

AI som kan skapa nytt innehåll, text, bilder, video eller musik

AI:s historia

- **1950-talet: AI:s födelse**
- **1960-talet: Tidiga framsteg och robotar**
- **1970-talet: AI-vintern och begränsade framsteg**
- **1980-talet: Expertsystemens era**
- **1990-talet: AI visar sin kraft**
- **2000-talet: Maskininlärning och dataexplosion**
- **2010-talet: Djupinlärning och stora framsteg**
- **2020-talet: Generativ AI**

Exempel från vardagen

- AI finns redan runt omkring oss:
- **Spotify** rekommenderar musik baserat på vad du lyssnat på
- **Google Translate** översätter språk med hjälp av AI
- **Mobilkameran** känner igen ansikten och förbättrar bilder automatiskt
- **Chattbotar** svarar på frågor och hjälper till med uppgifter

Varför är AI viktigt?

- AI har potential att:
- Effektivisera arbetsuppgifter
- Hjälpa till inom sjukvård, utbildning och forskning
- Skapa nya kreativa möjligheter
- Men också väcka frågor om etik, integritet och ansvar
- Och som alla andra verktyg kan AI användas för både bra och dåliga saker

Exempel på AI från nyhetsflödet 1

Isobel Hadley-Kamptz, DN

- När Hawaii i slutet av juli hotades av en tsunami hävdade exempelvis både Grok, Elon Musks AI-tjänst på X, och AI-sammanfattningen av Google-sökningar att det inte fanns några tsunamivarningar för Hawaii. Grok angav till och med USA:s officiella tsunamivarningssajt som källa för sitt påstående, trots att den aktuella varningen vid tillfället toppade sidan.
- Det här är egentligen inte konstigt. Modellerna utgår från statistik om vanligheten i olika ordkombinationer och *oftast* finns det ju ingen tsunamivarning där.
- Det är heller inte ovanligt att tjänsterna refererar till källor som inte finns, eller som inte innehåller det som påstås. En BBC-studie från i våras visade inte bara att mer än hälften av AI-svaren innehöll fel, 13 procent av de citat som hävdades vara hämtade från BBC:s eget material hade dessutom förvrängts eller fanns inte i de utpekade källtexterna.

Exempel på AI från nyhetsflödet 2

Ebba Busch – felaktigt citat i Almedalen

Ulf Kristersson – bollar tankar med AI-tjänster

Tack för hjälpen, AI!

● Jag ville kolla hur länge min gamla mobil får säkerhetsuppdateringar och fick det här svaret av AI:

”Den här mobilen har slutat få kvartalsvisa säkerhetsuppdateringar och får nu endast säkerhetsuppdateringar var tredje månad.”

Stellan Swedmark, Knivsta

MEN....

- Det är roligare att skriva om när AI inte lyckas
- Det finns ett stort antal användningsområden där du kan använda AI till din fördel!

AI som assistent

- AI kan samla in, sortera och omvandla information till konkreta hjälpmedel – men du måste styra den och kontrollera resultatet
- AI = sannolikhet – INTE sanning
- Ge AI en uppgift att utföra – oavsett om du ger instruktion eller ställer en fråga, granska resultatet om det är viktigt

Risker med AI

- Vinstdrivande företag och din data
 - Gratis är inte gratis – du betalar med tid och data
- Vad händer med det du matar in?
 - Dela inte personuppgifter, känsliga uppgifter
- Bedrägerier och AI-kloner
- AI är inte neutral – bias (partiskhet)
 - Var sunt kritisk!
 - Granska alltid svaren om det är viktigt!

Prompt – för att kommunicera med AI

- Prompt är det du skriver till AI för att få hjälp med något, dvs instruktionerna du ger

Prompt

- Vad ska AI:n göra – börja med ett **verb** - t ex skriv, översätt, skapa
- Vad behöver AI:n veta om sammanhanget – **kontext** - t ex vem är användaren, vad är ett lyckat resultat
- Hur vill du att det ska se ut – **exempel** – bifoga gärna något som liknar det du vill åstadkomma
- Vem ska AI:n låtsas vara – **Persona** – vem kan hjälpa till?
- Hur ska resultatet presenteras – **Format** – t ex brev, lista
- **Ton** – hur ska det låta?

Exempel på AI-assistenter

Användning	AI
Text	ChatGPT, Microsoft Co-pilot, Google Gemini, Perplexity
Bild	ChatGPT, Microsoft Co-pilot, Google Gemini, RunwayML
Ljud och röst	Metavoice, Elevenlabs, Adobe Podcast Enhance
Musik	Udio
Video	WonderStudio, RunwayML, Luma Dream Machine

Exempel på användning

- Be AI ta fram ett förslag till middagsmeny för veckan
- Vem frågar
- Lägg till om du vill ha speciella rätter, vill äta något särskilt en viss dag
- Recept?
- Vad behövs för att laga till förslagen?
- Hur vill du ha det presenterat

AI – hjälper eller stjälper eller både och?

- Presentationen delvis gjord med hjälp av AI samt av Sven Nordmark och Ulrika Mårtensson
- Upp till dig som användare – var sunt kritisk
- AI kan absolut ha fel, även enkla saker
- AI är tacksam om du rättar den! Det är så den lär sig!

TACK TILL

- Kaffegruppen, som alltid levererar!
- Andra volontärer som ser till att det fungerar
- Skrivtolkarna
- Dig som deltagare

